

Guía Docente						
Datos Identificativos				2024/25		
Asignatura (*)	Necesidades específicas de apoyo educativo e adaptacións curriculares		Código	652511211		
Titulación						
Descriptores						
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos		
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	4.5		
Idioma	Galego					
Modalidade docente	Presencial					
Prerrequisitos						
Departamento	Pedagogía e Didáctica					
Coordinación	Castro Rodríguez, Mª Montserrat	Correo electrónico	maria.castror@udc.es			
Profesorado	Castro Rodríguez, Mª Montserrat Fernández Sánchez, Andrea	Correo electrónico	maria.castror@udc.es andrea.fernandez.sanchez@udc.es			
Web						
Descripción xeral	Esta materia pretende axudar a entender as particularidades e a maneira de enfrentarse á aprendizaxe das persoas con necesidades específicas e analizar as implicaciones derivadas das distintas formas de diversidade para unha escola inclusiva. Trátase de chegar a ser quen de desen?ar propuestas de intervencio?n psicopedagóxicas orientadas a mellorar a participaci?n, a aprendizaxe e o éxito de todo o alumnado sen discriminación por capacidades ou rendemento.					

Competencias / Resultados do título		
Código	Competencias / Resultados do título	

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias / Resultados do título
Ser capaz de reconocer a diversidade como característica esencial do contexto educativo. Enmarcar as NEAE na perspectiva dunha escola heteroxénea.		AP4 AP5 AP7	BM2 CM4 CM6
Ser capaz de detectar e avaliar as NEAE e deseñar as liñas de intervención educativa para dar resposta á mesma.		AP8 AP9 BM3 BM4 BM10	CM6
Desenvolver o coñecemento e as destrezas necesarias para asesorar ao profesorado respecto á adaptación do currículum en todos os seus niveis de concreción.		AP4 AP8 BM3 BM4 BM10	CM4 CM6

Contidos	
Temas	Subtemas
Psicopedagogía e Diversidade dentro do Deseño Universal da Aprendizaxe	A intervención Psicopedagógica para unha escola que reconoce a diversidade Modelo experto e modelo colaborativo na intervención Psicopedagógica. Estructura da Orientación Psicopedagógica: Equipos Específicos e Departamentos de Orientación. Composición. Organización. Funcións.
Necesidades Específicas de Apoyo Educativo na práctica psicopedagógica. Análise a partir da realidade do noso entorno educativo.	Detección das características do alumnado, evaluación e diseño da intervención psicopedagógica nun contexto inclusivo: Deseño Universal de Aprendizaxe
Apoio Educativo para unha escola inclusiva	Modelos de Apoyo Organización da Intervención Psicopedagógica

Adaptaciones do Curriculum para a resposta á diversidade.	As adaptacións: Do individual ao institucional A adaptación curricular como unha práctica colaborativa Medidas ordinarias Medidas extarordinarias Deseño, avaliación e seguimento
---	---

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	B2 C4 C6	2	0	2
Presentación oral	A4 A7 A9	4	0	4
Discusión dirixida	B3 B4 C4 C6	6	6	12
Estudo de casos	A5 A8 B10	4	5	9
Portafolios do alumno	B2 B3 B4 B10 C6	0	30	30
Seminario	A7 A8 B2 B3 B4	13.5	10	23.5
Lecturas	A7 A8 A9 B2	0	30	30
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Actividades iniciais	Terán por obxecto indagar sobre os coñecementos previos e a motivación do alumnado sobre a temática de cada unidade ou bloque temático
Presentación oral	Dos conceptos chave de cada bloque temático e unidade . Da estructura e organización dos contidos esenciais. Dos casos, informes e textos sobre os que se desenvolverá o traballo grupal e individual.
Discusión dirixida	Tomando como base as lecturas indicadas no seminario, os casos prácticos estudiados ou as indagacíons que o alumnado realiza sobre as temáticas previamente fixadas, levarase a cabo unha discusión dirixida que ten como fin construir unha aprendizaxe significativa na que o alumnado revise, cuestione e contraste e faga seu o coñecemento.
Estudo de casos	Os estudio de casos de alumnado que presenta Necesidades Específicas de Apoyo Educativo, servirá como elemento para relacionar o coñecemento teórico e práctico sobre a problemática da inclusión educativa. Permite analizar aspectos de avaliação diagnóstica e detección, tratamiento individualizado e adaptacións do curriculum tanto desde unha perspectiva individual como institucional.
Portafolios do alumno	Nel recolleránse as actividades teórico-prácticas levadas a cabo nas sesións presenciais, debidamente enriquecidas e complementadas coas lecturas persoais, así coma os estudos de caso ou calquera outra actividade levada a cabo ao longo das sesións de aula.
Seminario	Será o núcleo principal da actividad presencial. Nas sesións presenciais potenciarase a discusión argumentada de cada tema así como a elaboración dos esquemas básicos que logo o alumnado desenvolverá más ampliamente en base ao estudio ou actividad individual e reflectirá no portafolio.
Lecturas	As lecturas más esenciais serán facilitadas con antelación á realización de cada sesión. O alumnado orientado pola bibliografía facilitada na materia, complementará estas lecturas coas da súa elección, utilizando bases de datos de calidad contrastada. A lectura é indispensable para propiciar unha discusión informada.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción

Estudo de casos Portafolios do alumno	Tanto nas sesións de docencia presencial como nas horas destinadas á tutoría prestarse ao alumnado a atención personalizada que precise. A diferencia das titulacións iniciais, previas ao mestrado, pode dar lugar a que certos alumnos/as requirian unha atención curricular e orientación específicas en determinados temas da materia. O alumnado con recoñecemento oficial de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, deberá acudir a tutorías, ben sexa presencial ou telemáticamente, para fixar as sesións interactivas e expositivas nas que podrá estar presente co fin de determinar os traballos sustitutorios, se fose o caso.
--	---

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Estudo de casos	A5 A8 B10	Realización dunha proposta pedagóxica inclusiva para un caso específico	40
Seminario	A7 A8 B2 B3 B4	a. A participación activa e informada na discusión dirixida. A aportación de materiais e análise riguroso dos mesmos. b. A análise, interpretación e elaboración de propostas de acción pedagólica na sua abordaxe	20
Portafolios do alumno	B2 B3 B4 B10 C6	A avaliación contemplará o traballo do portafolio que se realiza na actividade presencial e non presencial, que consistirá na: -Reflexión e argumentación das actividades realizadas nas sesións de aula.	40

Observacións avaliação

O alumnado con recoñecemento oficial de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, deberá acudir a tutorías para fixar as sesións interactivas e expositivas nas que poderá estar presente co fin de determinar os traballos sustitutorios, se fose o caso. Nesta tutoría será informado do procedemento de avaliação que será o que resulte más acaído en función da súa presencia/ausencia nas sesións interactivas. De ser o caso, o alumnado poderá realizar individualmente os traballos que sustitúen a súa participación no seminario. As condicións son idénticas na primeira e segunda oportunidade.

Recoméndase

enviar os traballos telematicamente e, de non ser posible, non utilizar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores.

Débese facer

un uso sustentable dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural.Débese ter

en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais.

Seguirase a normativa universitaria no que respecta á perspectiva de xénero no desenvolvemento da materia . Recoméndase utilizar linguaxe non sexista nos traballos académicos e citación xusta nas referencias bibliográficas dos mesmos.

Fontes de información

Bibliografía básica	<p>- Echeita, Gerardo. (2007). Educación para la inclusión o educación sin exclusiones. Narcea.</p> <p>- Elizondo Carmona, Coral. (2022). Neuroeducación y diseño universal para el aprendizaje. Una propuesta práctica para el aula inclusiva.. Octaedro.</p> <p>- García-Barrera, Alba (2021). Controversias Inclusivas de la LOMLOE: Avanzando hacia un modelo de normalización educativa plena. Revista de Educación Inclusiva</p> <p>- Núñez Mayán, María Teresa. (2008). Educación Especial: normalizar ou volver patológicas as diferenzas.. Revista Galega do Ensino</p> <p>- Núñez Mayán, M. T. (2017). La doble red educativa especial/ordinaria resiste las políticas inclusivas en Prácticas innovadoras inclusivas: retos y oportunidades.. Universidad de Oviedo y Unesco</p> <p>- Núñez Mayán, María Teresa. (2019). El estancamiento de la inclusión educativa del alumnado con discapacidad.. Revista de Educación Inclusiva</p> <p>- Sandoval Mena, Marta., Simón Rueda, Cecilia., Echeita Sarriónandia, Gerardo. (2012). Análisis y valoración crítica de las funciones del profesorado de apoyo desde la educación inclusiva. Revista de Educación</p> <p>- Rupérez, Nuria. y Medina, Ángeles. (2022). Una propuesta inclusiva, colaborativa y sistémica para elaborar el documento individual de adaptación curricular en la escuela infantil. Revista de Educación Inclusiva</p> <p>BIBLIOGRAFÍA BÁSICA INSCOW, M.J.; BERESFORD; HARRIS, A.; HOPKINS, D.; WEST, M. (2001): Crear condiciones para la mejora del trabajo en el aula. Narcea. BARTON, L. (1998): discapacidad y sociedad. Morata.BARTON, L. (2008): Superar las barreras de la discapacidad. Morata.BRENNAN, W.K. (1.988): El currículo para niños con necesidades especiales. Siglo XXI.CARRIÓN, J.J. (2001): Integración escolar, ¿plataforma para la escuela inclusiva? Siglo XXI. ECHEITA (2006): Educación para la inclusión o educación sin exclusiones. Narcea. GARCÍA PASTOR, C (1998): Una escuela común para niños diferentes. EUB. STAINBACK, S. y W. (1999): Aulas inclusivas. Narcea.VLACHOU, A (1999): Caminos hacia una educación inclusiva. La Muralla. - Ser capaz de reconocer la diversidad como característica esencial del contexto educativo. Enmarcar las NEAE en la perspectiva de una escuela heterogénea. - Ser capaz de detectar y evaluar las NEAE y diseñar líneas de intervención educativa para dar respuesta a las mismas. - Desarrollar el conocimiento y las destrezas necesarias para asesorar al profesorado respecto a la adaptación del currículum en todos sus niveles de concreción.</p>
Bibliografía complementaria	BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA INSCOW, M. (1995). Necesidades especiales en el aula. Narcea. Madrid.GIL (2003): Fracaso escolar. Perspectiva internacional. Madrid. Alianza.BRENNAN,W.K. (1.988).El currículo para niños con necesidades especiales. Siglo XXI. BOOTH, T. & AINSCOW, M. (2006). Index para la inclusión. Desarrollo del juego, la participación y el aprendizaje en la educación infantil. Salamanca. INICO.

Recomendación

Materias que se recomienda cursar previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observación

Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria incorporarase a perspectiva de xénero.

Traballarse para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas e influírse na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías